

KEPERLUAN PEMBACA REMAJA TERHADAP KANDUNGAN AKHBAR

AKMAR HAYATI BINTI AHMAD GHAZALI
SITI ZOBIDAH BINTI OMAR
UNIVERSITI PUTRA MALAYSIA

Abstrak

Akhbar menyediakan pelbagai maklumat yang dapat memperkayakan pengetahuan individu jika membacanya. Tren pembacaan akhbar khususnya remaja suatu ketika dahulu sangat memberangsangkan tetapi kini mula menampakkan penurunan. Pada tahun 2008, peratusan remaja yang membaca akhbar adalah sebanyak 54% tetapi menurun kepada 38% pada tahun 2011 dan 32% pada 2013. Berpandukan kepada statistik tersebut jelas menunjukkan bahawa remaja kini semakin kurang membaca. Tren menunjukkan wujudnya jurang penerimaan akhbar yang ketara dalam kalangan golongan remaja. Penerimaan remaja terhadap akhbar ini menurun berasaskan kepada kandungan akhbar dikatakan kurang memenuhi keperluan mereka. Justeru, keperluan pembaca remaja terhadap akhbar perlu dikaji oleh organisasi media memandangkan ia adalah asas kepada penyediaan maklumat umum kepada pembaca khususnya remaja dan juga menentukan masa hadapan penerbitan akhbar itu sendiri. Berdasarkan kepada teori Kegunaan dan Pemuasan yang telah diutarakan oleh Katz, Haas dan Gurevitch (1973), kajian ini dijalankan bertujuan mengenal pasti faktor-faktor keperluan remaja terhadap akhbar. Seramai 387 orang remaja berumur antara 16 hingga 17 tahun, terdiri daripada murid-murid pelbagai kaum di 10 buah sekolah menengah kebangsaan di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur telah dipilih sebagai responden kajian. Hasil kajian menunjukkan bahawa faktor yang menarik minat remaja membaca akhbar adalah faktor keperluan eskapisme dan kognitif berbanding perasaan, peribadi dan sosial. Ini adalah kerana akhbar kerap menerbitkan

kandungan yang mengandungi elemen keperluan eskapisme iaitu artikel yang dapat melepaskan tekanan perasaan dan mengubati kesunyian. Adalah menjadi harapan agar hasil kajian ini dapat dijadikan rujukan oleh institusi akhbar dalam menerbitkan lebih banyak kandungan yang seimbang dari aspek kognitif, perasaan, peribadi, sosial dan eskapisme.

Kata kunci: *Akhbar; keperluan; penerimaan; remaja; berita*

TEENAGERS' NEEDS TOWARDS NEWSPAPERS CONTENT

Abstract

The newspaper provides a lot of information that could accumulate various kinds of knowledge if we read frequently. The reading trend among teenagers once was very encouraging, but recently it is starting to decline. In 2008, the percentage of teenagers who read newspapers accounted for 54% and it has been declining to 38% in 2011 and 32% in 2013. It shows that the teenagers read less newspaper and also shows that there is a significant gap in the newspaper acceptance among them. The content of the newspaper is the main reason as why the acceptance of the newspapers declining. Hence, media organization should consider their demand as it is fundamental to provide general information to the teenagers and also to determine the future of the newspaper itself. Based on the uses and gratification theory that has been put forward by Katz, Haas and Gurevitch (1973), this study aims to identify the teenager's needs toward the newspaper. A total of 387 teenagers aged between 16 and 17 years, consists of various ethnic in 10 secondary schools in the Federal Territory of Kuala Lumpur, was chosen as respondents. The results revealed that factors affecting teenagers to read newspaper are escapism and cognitive needs rather than social, feelings and personal need. This is due to the fact that the press frequently publishes content that contains escapism elements; reading materials that could reduce stress and cure loneliness. It is hoped that the results can be used as a reference by the press in publishing more and balanced content in terms of cognitive, feelings, personal, social and escapism.

Keywords: *newspapers; needs; acceptance; teenagers; news*

PENGENALAN

Maklumat boleh diperolehi daripada berbagai-bagai cara. Salah satu cara tersebut adalah melalui pembacaan kerana dengan membaca hal ehwal yang berlaku di sekeliling dapat diketahui. Namun begitu, pembaca terutamanya golongan remaja harus selektif memilih bahan bacaan yang berkualiti. Pemilihan bahan bacaan ini penting kerana ia turut mempengaruhi proses pembelajaran mereka samada di sekolah mahupun di rumah. Salah satu bahan bacaan yang kaya maklumat adalah akhbar. Menurut Mokhtar, Illias dan Rahmat (2000) akhbar merupakan medium yang berpotensi memperkayakan pengetahuan remaja jika membacanya. Tambahan pula ramai pengkaji berpendapat bahawa akhbar yang masih kekal peranannya menyampaikan maklumat (McQuail, 2005) kepada masyarakat ini mempunyai tahap kredibiliti yang tinggi (Schweiger, 2000; Jarvis, Stroud & Gilliland, 2009), boleh dipercayai dan lengkap (Flanagin & Metzger, 2000), serta sahih (Beaudon & Thorson, 2002). Ciri-ciri ini terdapat pada akhbar kerana beritanya bersumberkan daripada pihak yang boleh dipercayai antaranya pihak pemerintah, pakar-pakar dalam bidang tertentu dan pihak industri (Cozma, 2006).

PERNYATAAN MASALAH

Ketika akhbar dianggap sebagai medium yang berpotensi meningkatkan pengetahuan ia semakin kurang dibaca oleh remaja. Freeman (2013), mendedahkan bahawa hanya 32 peratus remaja Malaysia membaca akhbar berbanding 38 peratus pada tahun 2011 (Jafre, Majid & Anita, 2011), dan 54 peratus pada tahun 2008 (Nielsen, 2008). Penurunan demi penurunan berlaku kerana kurangnya minat membaca akhbar (Yahya & Wan Mat, 2011) yang berpunca kurangnya akhbar membincangkan perihal generasi muda (Samsudin, 2010) serta kandungannya tidak memenuhi keperluan remaja (Raeymaeckers, 2002; Zerba, 2008). Malah mereka semakin kurang berminat membaca akhbar kerana pengaruh berita digital (Anwar Ridhwan, 2014; Thean, 2013), persekitaran kaya media (Samsudin, 2010) antaranya teknologi Internet seperti blog (Nielsen, 2008; Heflin, 2010). Kemelut ini harus dicari penyelesaiannya oleh pihak akhbar. Perancangan yang rapi perlu dibuat untuk menarik kembali perhatian remaja terhadap akhbar kerana masa depan akhbar terletak dalam tangan mereka (Graybeal, 2011). Jika peratusan remaja yang membaca akhbar terus menurun dikhuatiri akhbar akan hanya tinggal nama sahaja dan lebih dibimbangi akhbar akan kehilangan pembaca remaja (Anwar Ridhwan, 2014; Speckman, 2006 dalam Huang, 2009) yang menjadi kayu pengukur kepada hala tuju akhbar. Oleh sebab itulah remaja semakin kurang menerima akhbar kerana tidak bersesuaian dengan jiwa dan keperluan mereka.

OBJEKTIF KAJIAN

Secara umumnya kajian ini bertujuan meninjau keperluan pembaca remaja

terhadap kandungan akhbar. Dengan lebih khusus lagi kajian ini ingin:-

1. Mengenal pasti jenis-jenis berita yang menjadi pilihan remaja; dan
2. Mengetahui faktor-faktor keperluan remaja terhadap akhbar.

SOROTAN LITERATUR

Kandungan Akhbar

Akhbar merupakan terbitan bercetak yang mengandungi berita, rencana, iklan dan ruangan pendapat yang diterbitkan secara kerap sama ada harian, mingguan atau dalam tempoh masa yang tertentu (Mohd Safar Hasim, 2004). Walaupun disaingi oleh bermacam jenis medium, akhbar masih lagi menjadi pilihan (Chyi & Lewis, 2009), kerana kaya maklumat seperti berita perkembangan semasa dalam negara (Mior Kamarul Shahid, 2006), hiburan (D'haene, Jankowski & Heuvelmen, 2004), kemalangan dan konflik (Owens, 2007), sukan (Maier, 2010), dengan analisis yang lengkap (Linlin, 2005) dan terkini (Heflin, 2010). Namun begitu, meskipun kandungan akhbar adalah pelbagai, beberapa kajian mendapati bahawa remaja hanya membaca sesetengah maklumat sahaja. Samsudin (1994); D'haenes et al. (2004); Freeman (2013), mendapati bahawa remaja memilih membaca berita hiburan seperti informasi muzik terkini dan bacaan yang ringan (Khairul Hamimah, 2014), untuk tujuan bersenang-senang atau mengisi masa lapang (Mohd Khairie, Mohd Baharudin, Suhaini & Mohd Hafidz, 2005).

Remaja dan Keperluan terhadap Akhbar

Dalam kerangka keperluan pembacaan, akhbar sangat memainkan peranan penting. Katz, Haas, dan Gurevitch (1973), menyatakan bahawa setiap insan mempunyai keperluan seperti keperluan kognitif, perasaan, peribadi, sosial dan keperluan melepaskan perasaan. Untuk remaja mencapai keperluan tersebut, akhbar perlu menerbitkan bahan dan maklumat yang bersesuaian. Ini adalah kerana, keperluan adalah fitrah desakan dalaman manusia atau cetusan kehendak seseorang untuk mengetahui sesuatu perkara (Haziah, Shamsul & Marlia, 2008, dalam Mohd Shamsul, Marlia & Jasmin, 2008). Apabila keperluan telah dapat dipenuhi pelajar akan dapat menguasai maklumat tersebut.

Kajian awal yang dijalankan oleh Katz, et al. (1973), mendapati kandungan akhbar adalah memenuhi keperluan kognitif (keinginan untuk mendapatkan maklumat dan pengetahuan serta meningkatkan pemahaman tentang maklumat itu) pembaca. Pelbagai maklumat mencakupi politik, ekonomi dan sosial di dalam akhbar membantu membentuk pemahaman mereka tentang maklumat tersebut. Pendapat Katz, et al.(1973) ini disokong oleh Lynn, Cooper dan Turner (2008). Mereka mengenal pasti bahawa remaja membaca akhbar kerana kandungannya memenuhi keperluan kognitif mereka. Keperluan perasaan (afektif) merupakan keperluan kedua remaja menerima akhbar. Keperluan ini merujuk kepada keinginan seseorang untuk mendapatkan hiburan dan mengalihkan perhatian dari sesuatu perkara yang tidak digemari. Kajian oleh Lin, Salwen dan Abdulla (2003); Raeymaeckers (2004), mendapati membaca berita hiburan, sukan dan

kartun membantu khalayak mendapatkan hiburan dan mengalihkan perhatian mereka.

Seterusnya ialah keperluan peribadi. Ia merujuk kepada membangunkan identiti, personal dan usaha mencapai penghargaan diri. Sebagai remaja, mereka memerlukan maklumat terkini untuk membentuk mereka menjadi remaja yang berpengetahuan. Lewis (2008), mendapati kandungan akhbar membantu meningkatkan keyakinan, membentuk remaja mengutamakan masa, mempunyai gaya tersendiri dan dipandang tinggi oleh orang sekeliling. Manakala keperluan keempat iaitu keperluan sosial melibatkan tindakan membangun dan mengekalkan hubungan sosial dengan individu lain. Hasil kajian Shu-Chu Sarrina Li (2001); Lin, Salwen dan Abdulla (2003) dan Readership Institute (2009), menunjukkan akhbar membantu memenuhi keperluan hubungan sosial. Akhbar kerap memberi maklumat yang lebih lengkap berbanding berita yang disiarkan menerusi televisyen (Raeymaeckers, 2004). Maklumat tersebut akan membantu remaja membuat keputusan dan dijadikan bahan perbincangan untuk memulakan perbualan dengan orang lain. Keperluan melepaskan perasaan (eskapisme) merujuk kepada keperluan untuk melepaskan tekanan dan keinginan untuk mengubati kesunyian. Raeymaeckers (2004) dan Johansson (2008), mendapati berita hiburan seperti kartun, inti sari rancangan TV di dalam akhbar dapat menghilangkan rasa bosan, sunyi dan tekanan yang dihadapi oleh remaja.

METODOLOGI KAJIAN

Kajian ini berupa kajian tinjauan menggunakan borang soal selidik. Sampel kajian terdiri daripada 387 orang remaja pelbagai kaum yang berumur antara 16 hingga 17 tahun dan belajar di 10 buah sekolah menengah kebangsaan di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur. Kuala Lumpur dipilih sebagai lokasi kajian kerana mencatatkan edaran tertinggi akhbar berbanding lain-lain (Audit Bureau of Circulations, 2011). Keperluan remaja terhadap akhbar diukur dengan 35 item pernyataan yang terbahagi kepada lima faktor keperluan iaitu keperluan kognitif, perasaan, peribadi, sosial dan eskapisme bersumberkan dari *On the use of mass media for important things* (Katz, et al., 1973). Kaedah statistik deskriptif telah diaplikasi untuk menguji objektif pertama dan kedua kajian. Ia digunakan untuk mengenal pasti nilai peratusan, min, purata dan sisihan piawai yang menjadi teras utama dalam prosedur ststistik deskriptif (May, 2004).

HASIL KAJIAN DAN PERBINCANGAN

Bahagian ini membincangkan hasil kajian berdasarkan demografi responden, pilihan jenis berita dan kandungan akhbar serta faktor keperluan remaja terhadap akhbar.

Demografi Responden

Demografi responden meliputi taburan umur, jantina dan kaum akan dibincangkan di dalam bahagian ini. Menerusi Jadual 1, taburan umur menunjukkan responden

remaja yang berumur 16 tahun (80.6%) melebihi responden berumur 17 tahun (19.4%). Dari segi jantina, 63 peratus sampel kajian adalah perempuan. Ini menunjukkan sebahagian daripada responden terdiri daripada remaja perempuan. Manakala taburan kaum menunjukkan Melayu merupakan kaum yang paling ramai terlibat di dalam kajian ini dengan mencatatkan peratusan sebanyak (66.2%). Diikuti oleh kaum Cina (21.4%), India (11.6%) dan lain-lain kaum (0.8%). Berdasarkan kepada hasil kajian, disimpulkan bahawa sampel kajian mewakili dua peringkat umur, dua kategori jantina dan tiga kaum utama di Malaysia serta lain-lain yang melibatkan warganegara luar seperti Indonesia yang datang ke Malaysia.

Jadual 1: Taburan Responden Mengikut Demografi (n=387)

Profil	Kekerapan	Peratusan
Umur		
16 tahun	312	80.6
17 tahun	75	19.4
Jantina		
Perempuan	246	63.6
Lelaki	141	36.4
Kaum		
Melayu	256	66.2
Cina	83	21.4
India	45	11.6
Lain-lain	3	0.8

Pilihan Jenis Berita Mengikut Kaum

Kajian juga mengenal pasti jenis-jenis berita dan kandungan akhbar yang menjadi pilihan remaja. Hasil kajian di Jadual 2 menunjukkan bahawa berita hiburan menjadi pilihan remaja Melayu (76%), remaja Cina (80%) dan remaja dari lain-lain kaum (100%). Namun remaja berketurunan India cenderung memilih membaca berita kesihatan iaitu sebanyak 86 peratus seperti pengambilan pemakanan seimbang, penjagaan kesihatan dan sebagainya. Mereka berpendapat maklumat kesihatan di dalam akhbar mudah difahami dan tidak membebankan sepertimana membaca buku-buku kesihatan bersifat ilmiah. Peratusan ini menunjukkan bahawa remaja pada hari ini cenderung membaca berita ringan daripada membaca berita keras seperti berita politik dan ekonomi yang memerlukan mereka berfikir dan mempunyai maklumat tambahan. Kesannya, berita berat (hard news) yang terdapat di dalam lain-lain (merujuk pada renungan, bisik-bisik) tidak menjadi pilihan remaja untuk dibaca. Berita berat adalah berita penting tentang sesuatu isu yang melibatkan kehidupan masyarakat yang ditulis dalam keadaan piramid terbalik dengan mendahulukan fakta-fakta penting (Chamil Wariya, 2008). Dapatan kajian ini menyamai kajian yang telah dijalankan oleh Samsudin (1994); D'haenes dan Jankowski (2004); Freeman

(2013), yang mendapati remaja memilih berita hiburan sebagai bacaan utama.

Jadual 2: Taburan Responden Mengikut Pilihan Jenis-jenis Berita dalam Akhbar mengikut Kaum(n=387)

Jenis Berita	Kekerapan dan Peratusan							
	Melayu	%	Cina	%	India	%	Lain-lain	%
Hiburan	196	76.5	67	80.7	22	48.8	3	100.0
Jenayah	176	68.7	35	42.1	33	73.3	2	66.6
Sukan	153	59.7	30	36.1	34	75.5	1	33.3
Kesihatan	140	54.6	31	37.3	39	86.6	2	66.6
Kartun	149	58.2	30	36.1	16	35.5	2	66.6
Rancangan TV	115	44.9	54	65.1	20	44.4	-	-
Sains & teknologi	124	48.4	34	40.9	2	4.4	1	33.3
Pendidikan	118	46.1	13	15.6	25	55.5	2	66.6
Agama	116	45.3	1	1.2	19	42.2	2	66.6
Sosial & kemasyarakatan	72	28.1	20	24.1	8	17.7	-	-
Keluarga	64	25.0	19	22.8	12	26.6	1	33.3
Kebudayaan	49	19.1	13	15.6	26	57.7	1	33.3
Sastera	61	23.8	-	-	17	37.7	1	33.3
Iklan	39	15.2	26	31.3	13	28.5	1	33.3
Sisipan	36	14.1	1	1.2	2	4.4	1	33.3
Ekonomi	32	12.5	4	4.8	10	22.2	1	33.3
Mahkamah	23	8.9	18	21.6	2	4.6	-	-
Lidah pengarang	22	8.5	16	19.2	-	-	1	33.3
Rencana	34	13.3	1	1.2	1	2.2	-	-
Politik	32	12.5	-	-	-	-	-	-
Forum	22	8.5	3	3.6	-	-	1	33.3
Lain-lain	8	3.1	7	8.4	-	-	-	-

Keperluan Remaja Terhadap Akhbar

Responden telah ditanya mengenai keperluan kognitif, perasaan, peribadi, sosial dan keperluan melepaskan perasaan. Faktor-faktor keperluan telah dioperasionalkan untuk mendapatkan skor min pada skala empat mata. Skor min ini bertujuan mengukur tahap keperluan (kognitif, perasaan, peribadi, sosial dan eskapisme) secara keseluruhan dan mengikut dimensi. Tahap keperluan dikategorikan kepada tiada, rendah, sederhana dan tinggi. Jumlah skor min tertinggi menunjukkan bahawa akhbar mengandungi banyak maklumat yang memenuhi keperluan, sederhana pula merujuk kepada akhbar mengandungi maklumat yang memenuhi keperluan dan skor min terendah pula menunjukkan akhbar kurang mengandungi maklumat yang memenuhi keperluan. Begitu juga

dengan skor min tiada menunjukkan akhbar tidak mengandungi maklumat yang memenuhi keperluan remaja.

Jadual 3: Skor Min Keperluan Mengikut Dimensi

Dimensi Keperluan	Min	Sisihan Piawai
Eskapisme	3.15	0.61
Kognitif	3.00	0.24
Perasaan (afektif)	2.63	0.38
Peribadi	2.26	0.23
Sosial	1.88	0.20
Keseluruhan	2.64	0.22

Nota: Tiada (< 1), Rendah (1.00-1.87), Sederhana (1.88-2.96), Tinggi (2.97-4.00)

Berdasarkan kepada pembahagian skor tahap keperluan remaja terhadap akhbar Jadual 3 menunjukkan tahap keperluan keseluruhan adalah sederhana dengan skor min 2.64. Ini menunjukkan bahawa akhbar mengandungi maklumat seperti berita, rencana yang memenuhi keperluan remaja.

Dalam pada itu, Jadual 3 juga menunjukkan keperluan eskapisme mencatatkan skor min yang tinggi iaitu 3.15 diikuti keperluan kognitif(3.00). Ini menunjukkan bahawa akhbar banyak menerbitkan maklumat yang memenuhi keperluan eskapisme dan kognitif remaja. Remaja yang membaca akhbar bukan sahaja dapat melepaskan diri daripada tekanan malah turut meluaskan pengetahuan dan meningkatkan pemahaman mereka terhadap maklumat tersebut. Apabila pemahaman mereka terhadap maklumat tersebut adalah tinggi, maka remaja akan menggunakan maklumat tersebut untuk dijadikan topik perbualan untuk mereka membina hubungan sosial dengan orang lain. Hasil kajian ini menyokong dapatan kajian Raeymaeckers (2004); dan Johansson (2008), bahawa akhbar banyak menerapkan dimensi keperluan eskapisme di dalam kandungan. Apabila akhbar banyak menerbitkan kandungan yang berfokuskan keperluan eskapisme membantu menghilangkan rasa bosan dan sunyi yang dihadapi remaja setelah membacanya. Dapat dirumuskan bahawa akhbar mengandungi banyak dimensi eskapisme dan keperluan kognitif di samping mengandungi elemen keperluan afektif, peribadi, dan sosial di dalam setiap bahan yang diterbitkan. Dimensi-dimensi tersebut akan mempengaruhi sikap remaja sama ada menerima atau menolak akhbar untuk memenuhi keperluan mereka.

KESIMPULAN DAN CADANGAN

Jenis-jenis berita yang menjadi pilihan remaja pada masa kini adalah berita hiburan. Remaja dilihat cenderung membaca berita berunsur ringan seperti membaca kisah artis dengan tujuan mengisi masa lapang mereka. Pengisian

ilmu dan maklumat seharusnya tidak terhad kepada hiburan semata-mata tetapi melangkaui berita politik dan ekonomi agar dapat menajamkan lagi minda mereka. Sekiranya organisasi akhbar mahu bahan bercetak ini kembali diterima baik oleh remaja, dicadangkan aspek keperluan eskapisme dan kognitif harus dikekalkan dan dipertahankan dalam setiap kandungannya. Dalam masa yang sama, dimensi keperluan peribadi, perasaan dan sosial perlu diberi perhatian semula dalam setiap penerbitan bahan kandungan. Sekiranya kandungan akhbar lengkap dengan kelima-lima keperluan ini, maka penerimaan remaja terhadap akhbar juga akan kembali meningkat.

BIODATA PENULIS

Akmar Hayati Ahmad Ghazali adalah Pensyarah Kanan di Fakulti Bahasa Moden dan Komunikasi, Universiti Putra Malaysia.

Siti Zobidah Omar adalah Profesor Madya di Fakulti Bahasa Moden dan Komunikasi, Universiti Putra Malaysia.

RUJUKAN

- Anwar Ridhwan (23 Jun 2014). Bacaan digital kini pilihan generasi muda. Kuala Lumpur: Berita Harian.
- Audit Bureau of Circulations. (2011). Circulation Figures: Newspaper – West Malaysia Publication. Diakses daripada <http://www.abcm.org.my/>
- Beaudoin, C.E., & Thorson, E. (2002). Journalist, public differ on perception of media coverage. *Newspaper Research Journal*, 23(4), 52-61.
- Chamil Wariya. (2008). Penulisan berkesan media cetak, elektronik dan web. Kuala Lumpur: Malaysian Press Institute.
- Chyi, H.I., & Lewis, S.C. (2009). Use of online newspaper sites lags behind print editions. *Newspaper Research Journal*, 30(4), 38-53.
- Cozma, R. (2006). Source diversity increases credibility of risk stories. *Newspaper Research Journal*, 27(3), 8-21.
- D’Haenens, L., Jankowski, N., & Heuvelmen, A. (2004). News in online and print newspapers: Differences in reader consumption and recall. *New Media Society*, 6(3), 363-382.
- Flanagin, A.J., & Metzger, M.J. (2000). Perception of internet information credibility. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 77(3), 515-540.
- Freeman, K.S. (2013). News consumption behavior of young adults in Malaysia. *International Journal of Social Science and Humanity*, 3 (2), 121-124.
- Graybeal, G.M. (2011). Newspapers publish less in print; focus on web to attract young readers. *Newspaper Research Journal*, 32(1), 90-97.
- Heflin, K. (2010). The future will be televised: Newspaper industry voices and the rise of television news. *American Journalism*, 27(2), 87-110.
- Huang, E. (2009). The causes of youths’ low news consumption and strategies for making youths happy news consumers. *Convergence*, 15(1), 105-122.
- Jafre Zainol Abidin, Pour-Mohammadi Majid & Anita Jesmin. (2011). A survey of online reading habits of rural secondary school students in Malaysia. *International Journal of Linguistics*, 3(1), 1-18.
- Jarvis, S.E., Stroud, N.E., & Gilliland, A.A. (2009). College students, news use, and trust. *Communication Research Reports*, 26(1), 30-39.
- Johansson, S. (2008). Gossip, sport and pretty girls. *Journalism Practice*, 2(3), 402-413.
- Katz, E., Haas, H., & Gurevitch, M. (1973). On the use of mass media for important things. *American Sociological Review*, 38(2), 164-181.
- Khairul Hamimah Mohammad Jodi. (2014). Sejauhmana bahan bacaan mempengaruhi pemahaman akidah remaja: Satu kajian di institut pengajian tinggi swasta (IPTS). Dalam *Prosiding International Conference on Arabic Studies and Islamic Civilization iCasic 2014* (e-ISBN 978-967-11768-4-9) 4-5 Mac 2014 (ms. 550-558). Kuala Lumpur.

- Lewis, S.C. (2008). Where young adults intend to get news in five years. *Newspaper Research Journal*, 29(4), 36-52.
- Lin, C. A., Salwen, M., & Abdulla, R. (2003). Uses and gratifications of offline newspaper and online news. Diakses pada 2 Februari 2011 daripada http://www.allacademic.com/meta/p111388_index.html
- Linlin Ku (2005). The interaction between newspapers and readers: A case study of the Taiwan Apple Daily. Kertas kerja yang dibentangkan di International Communication Association. Diakses pada 2 Disember 2008, daripada EBSCOhost database. (18655854)
- Lynn, A., Cooper, M. & Turner, S.D. (2008). Traditional content is still king as the source of local news and information. Kertas kerja yang dibentangkan di International Communication Association. Diakses pada 2 Februari 2009, daripada EBSCOHost database. (36957018)
- Maier, S.R. (2010). Newspapers offer more news than do major online sites. *Newspaper Research Journal*, 31(1), 6-19.
- May, H. (2004). Making statistics more meaningful for policy research and program evaluation. *American Journal of Evaluation*, 25(4), 525-540.
- McQuail, D. (2005). *Mass communication theory* (5th ed.). Beverly Hills, CA: Sage Publications.
- Mior Kamarul Shahid. (2006). Media massa dan peningkatan daya intelektual bahasa dan kebudayaan kebangsaan. Diakses pada 2 Februari 2011, daripada <http://www.kongresbahasa.org/wp-content/uploads/2006/11/053.pdf>
- Mohd Khairie Ahmad, Mohd Baharudin Hadza, Suhaini Muda, & Mohd Hafidz Hussein. (2005). Kredibiliti berita akhbar televisyen, radio dan berita dalam talian. Laporan Penyelidikan Geran Universiti. Sintok: Fakulti Komunikasi dan Bahasa Moden, Universiti Utara Malaysia.
- Mohd Safar Hasim. (2004). Akhbar di Malaysia: Antara kebebasan dengan tanggungjawab. Bangi: Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Mohd Shamsul Daud, Marlia Idrus & Jasmin Ilyani Ahmad. (2008). Dalam pilihan raya umum Malaysia ke-12: Media elektronik sebagai platform penyebaran maklumat Dalam Prosiding Seminar Politik Malaysia, Sabah, 28-30 Oktober, 2008 (ms.543-552). Shah Alam: Pusat Penerbitan Universiti (UPENA)
- Mokhtar Muhammad, Illias Mohd. Salleh, & Rahmat Ghazali. (2000). Analisis kandungan liputan akhbar arus perdana dan akhbar alternatif berkaitan pilihanraya umum 1999. Diakses pada 4 Julai 2009 daripada daripada http://eprints.ptar.uitm.edu.my/1747/1/LP_MOKHTAR_MUHAMMAD_ILLIAS_MOHD._SALLEH__RAHMAT_GHAZALI_00_24.pdf
- Nielsen Company. (2008). Mainstream media continues to lead Malaysia's media scene. Diakses daripada <http://my.acnielsen.com/news/20081023>.

shtml

- Owens, L.C. (2007). International accident, disaster stories generate greater interest among students. *Newspaper Research Journal*, 28(2), 107-113.
- Raeymaeckers, K. (2002). Research Note: Young people and patterns of time consumption in relation to print media. *European Journal of Communication*, 17(3), 369-383.
- Raeymaeckers, K. (2004). Newspaper editors in search of young readers: Content and layout strategies to win new readers. *Journalism Studies*, 5(2), 221-232.
- Readership Institute.(2009). No secret to readership: Give them something to talk about. Diakses daripada <http://www.readership.org/>
- Samsudin A. Rahim. (1994). *Tingkah laku lepak di kalangan remaja*. Kuala Lumpur: Kementerian Belia dan Sukan Malaysia.
- Samsudin A. Rahim. (2010). Media, demokrasi dan generasi muda: Analisis keputusan pilihan raya umum ke-12. *Malaysian Journal of Communication*, 26(2), 1-15.
- Schweiger, W. (2000). Media credibility-experience or image?: A survey on the credibility of the World Wide Web in Germany in comparison to other media. *European Journal of Communication*, 15(1), 37-59.
- Shu-Chu Sarrina Li. (2001). New media and market competition: A niche analysis of television news, electronic news and newspaper news in Taiwan. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 45(2), 259-276.
- Thean, J.M. (2013). Newspaper readership drops sharply on GE backlash. Diakses pada 24 Jun daripada www.thedgemalaysia.com
- Yahya Othman & Wan Mat Sulaiman. (2011). Budaya dan strategi membaca dalam pembentukan karektor guru di Brunei Darussalam. *SOSIOHUMANIKA*, 4(2): 301 – 312.
- Zerba, A. (2008). Narrative storytelling: Putting the story back in hard news to engage young audiences. *Newspaper Research Journal*, 29(3), 94-102.